

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

SECȚIUNEA A III -a

CAUZA GHEORGHE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Plângerea nr 19215/04)

HOTĂRÂRE

STRASBURG

15 martie 2007

Această hotărâre va deveni definitivă în condițiile definite la articolele 44 § 2 din Convenție. I se pot aduce doar modificări de formă.

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

În cauza Gheorghe împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția III), constituită în Camera formată din următorii judecători:

Domnii J. HEDIGAN, *președinte*,

C. BÎRSAN,

Doamnele E. FURA-SANDSTRÖM,

A. GYULUMYAN,

MM. E. MYJER,

DAVID THÓR BJÖRGVINSSON,

Doamna I. ZIEMELE, *judecător*,

și Dl. S. QUESADA, *grefier al secției*,

după ce a deliberat în Camera de Consiliu în data de 20 februarie 2007,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la acea dată :

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află plângerea (nº 19215/04) formulată împotriva României de către Dl. Ion Gheorghe, cetățean român (« reclamantul »), care a sesizat Curtea în data de 23 aprilie 2004 în temeiul articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamantul este reprezentat de doamnele A. Brudariu și G. Mocanu, avocate la București. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de reprezentanta sa, doamna Beatrice Ramașcanu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. Reclamantul se plânge că acțiunea sa nu a fost audiată în mod echitabil în fața instanțelor interne și într-un termen rezonabil.

4. Prin decizia din 22 septembrie 2005, camera a declarat cererea parțial admisibilă.

5. Atât reclamantul cât și Guvernul au depus observații scrise complementare (articolul 59 § 1 din regulamentul Curții).

DE FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamantul s-a născut în 1971 și locuiește la Ploiești.

7. Reclamantul a fost diagnosticat, de la naștere, cu hemofilie de tip A, boală congenitală și ereditară caracterizată de o întârziere în coagulare și

hemoragii grave care se produc la cel mai mic traumatism și care necesitau administrarea unui medicament specific (Factorul VIII).

8. Reclamantul lucra ca funcționar la un spital local.

9. Începând din 1992, Comisia de expertiză medicală și de recuperare a capacității de muncă («Comisia») de pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale l-a examinat pe reclamant în fiecare an și i-a eliberat de fiecare dată un certificat al cărei valabilitate era temporară, atestând că suferea de un handicap de gradul doi.

10. Acest certificat servea la obținerea de la Biroul județean pentru protecția persoanelor handicapate («Biroul») a drepturilor prevăzute de legea nr. 53/1992 asupra protecției speciale a persoanelor handicapate, și anume, între altele, asistență medicală gratuită, transport și abonament telefonic gratuite și anumite avantaje fiscale prevăzute de legea nr. 35/1993, și anume, scutirea de la plata impozitului pe salariu.

11. Prin certificatul din 26 octombrie 1998, Comisia a confirmat existența unui handicap de al doilea grad, și printr-o mențiune în manuscris în partea de sus a certificatului, a adăugat « valabil pentru legea nr. 35/1993 ». Conform informațiilor puse la dispoziție de reclamant, adăugarea acestui tip de mențiune era o practică curentă a Comisiei având în vedere că același certificat servea la obținerea în același timp a drepturilor prevăzute de legea nr. 53/1992 și avantajele fiscale prevăzute de legea nr. 35/1993.

12. Prin adresa din 15 decembrie 1998, Biroul l-a informat pe reclamant că serviciul de contabilitate a decis suspendarea beneficiului drepturilor prevăzute de legea nr. 53/1992 pe motiv că doar mențiunea referitoare la legea nr. 35/1993 era aplicată pe certificatul din 26 octombrie 1998 și că din această cauză, nu putea fi folosit decât la acordarea drepturilor prevăzute de această lege din urmă.

13. Prin adresa din 3 februarie 1999, Ministerul Muncii l-a informat pe reclamant că «în lipsa unei dispoziții derogatorii contrare, nu există (nu exista) nici un obstacol legal ca titularii certificatelor care atestau o categorie de handicap care necesita o protecție specială beneficiază de toate drepturile și avantajele care le erau legal recunoscute ».

14. La 29 octombrie 1999, Comisia a confirmat handicapul de grad doi și, pe certificatul eliberat cu această ocazie, a pus din nou mențiunea « valabil pentru legea nr. 35/1993 ».

15. Ca urmare a unei mari degradări a stării sale de sănătate, datorată lipsei de tratament, reclamantul, prin memoriul depus la 3 aprilie 2000 la Secretariatul de Stat pentru Persoanele Handicapate, a contestat suspendarea beneficiilor prevăzute de legea nr. 53/1992.

16. Secretariatul i-a răspuns la 6 aprilie 2000 că nici o dispoziție legală nu interzicea cumulul de drepturi prevăzute de legile nr. 35/1993 și nr. 53/1992 și că el considera că persoanele care suferă de un handicap de grad 2 puteau beneficia de drepturile prevăzute de aceste două legi.

17. Prin acțiunea în contencios administrativ, introdusă în fața Curții de Apel din Ploiești la 30 noiembrie 2000 împotriva Biroului și Secretariatul de Stat pentru Persoanele Handicapate, reclamantul a solicitat recunoașterea statutului său de persoană handicapată care avea nevoie de protecția specială prevăzută de legea nr. 53/1992 și daune-interese pentru repararea prejudiciului material și moral cauzat prin suspendarea drepturilor sale între octombrie 1998 și septembrie 2000, care, în opinia sa, erau la originea unei degradări grave și rapide a stării sale de sănătate. El a solicitat ca Secretariatul de Stat să fie condamnat să-i plătească 1 184 502 000 lei românești (ROL) care reprezintă costul tratamentului la care considera că avea dreptul gratis dacă Biroul nu i-ar fi suspendat drepturile prevăzute de legea nr. 53/1992, ca și suma de 11 920 200 ROL reprezentând valoarea transportului și a abonamentului de telefon gratuite de care a fost de asemenea privat.

18. La terminarea audierii din 15 ianuarie 2001, avocatul reclamantului a solicitat amânarea pronunțării hotărârii pentru a depune concluzii scrise.

19. Curtea de apel a pronunțat hotărârea sa la 22 ianuarie 2001. Ea a observat că, respectiv, Comisia i-a eliberat reclamantului certificate anuale în atestarea unui handicap de grad 2. În consecință, ea a considerat că i s-a recunoscut pentru perioada menționată statutul solicitat și, deci, a respins prima cerere ca fiind nefondată.

20. În ceea ce privește acordarea de daune și interese, curtea a considerat că ea nu era competentă pentru a se pronunța în cauză și a retrimis dosarul la tribunalul județean din Prahova.

21. Din 5 până în 10 februarie 2001, reclamantul a fost internat la un spital din București, la clinica de hematologie Colțea în urma unei hemoragii.

22. În cadrul procedurilor care au avut loc la termenele din 12 martie, 4 mai și 1 iunie 2001, avocatul reclamantului a solicitat amânarea pentru a depune dovezi la dosar și pentru a formula concluzii scrise.

23. Prin hotărârea din 5 iunie 2001, tribunalul județean și-a declinat competența în favoarea Curții de Apel. Sesizată cu conflictul negativ de competență, Curtea Supremă de Justiție, prin hotărârea datată 21 noiembrie 2001, decide că, respectiv, Curtea de Apel din Ploiești era competentă. Dosarul a fost reînscris pe rolul acestei curți.

24. Curtea a interogat doi martori citați de reclamant și a dispus efectuarea unei expertize medico-legale cu referire a stării sale de sănătate.

25. Expertiza a fost efectuată de serviciul medico-legal al municipiului Ploiești. Expertiza constata numeroase hemoragii interne care au provocat importante deformări osoase, blocajul articulațiilor și imposibilitatea de deplasare. Ea a conchis că « oprirea tratamentului a dus la agravarea brutală a bolii, favorizând apariția de complicații foarte grave, și anume, hemoragii interne și externe, hemoragii intracraniene cu hematoame, paralizii, flebite și asfixii ».

26. În cursul procedurii în fața Curții de Apel, la 12 martie 2002, reclamantul a solicitat o amânare pentru a angaja un nou avocat. La 7 iunie 2002, avocatul său a solicitat o amânare pentru a depune concluzii scrise.

27. Prin hotărârea din 14 iunie 2002, Curtea de Apel, bazându-se pe certificatele emise în 1998 și 1999 de Comisie, a constatat că, pentru perioada în cauză, reclamantul a fost recunoscut ca persoană care suferea de un handicap de grad 2. Totuși, ea a respins cererea de acordare de daune și interese pe motiv că el « nu a contestat conform căilor legale [articolul 27 din Ordonanța Guvernamentală nr. 102/1999 din 29 iunie 1999, înlocuind legea nr. 53/1992] apartenența sa la una din categoriile de persoane handicapate » și că el putea « contesta și solicita revizuirea clasificării sale într-una din aceste categorii dacă ea nu mai corespundea realității ». Curtea a adăugat că reclamantul nu putea introduce o acțiune în fața instanțelor pentru a-și pretinde drepturile decât în cazul în care autoritățile abilitate, după ce au decis să modifice categoria sa de handicap, refuza după aceea să-i acorde drepturile prevăzute de lege. Ea conchide că, în măsura în care reclamantul « nu aduce [nu a adus] dovada schimbării categoriei de persoană handicapată, cu un handicap mai grav, ceea ce i-ar fi putut conferi drepturi mai mari », plângerea sa se dovedea neîntemeiată și, în consecință, ea a respins acțiunea.

28. Reclamantul a declarat recurs în fața Curții Supreme de Justiție, arătând că, Curtea de Apel a interpretat în mod eronat obiectul acțiunii sale, că ea a omis să se pronunțe asupra capătului de cerere referitor la suspendarea drepturilor prevăzute de legea nr. 53/1992 și că handicapul de gradul doi care i-a fost recunoscut îl îndreptățește să beneficieze cumulativ de drepturile prevăzute de cele două legi.

29. La termenul din 25 februarie 2003, reclamantul a solicitat amânarea examinării recursului său, considerând că îi era imposibil să participe la această audiere datorită stării sale de sănătate. Audierea a fost stabilită succesiv la 27 mai 2003, apoi la 21 octombrie 2003, când a avut loc.

30. Între timp, de la 6 la 15 mai 2003, reclamantul a fost internat în spital la serviciul de urgență al spitalului județean din Ploiești.

31. Prin hotărârea din 7 mai 2003, Oficiul județean de pensii a decis pensionarea reclamantului pe motiv de invaliditate.

32. La 22 mai 2003, Comisia a constatat că handicapul reclamantului s-a agravat și că el suferea de atunci înainte de un handicap de prim grad.

33. Prin hotărârea din 4 noiembrie 2003, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul și a confirmat temeinicia hotărârii curții de apel. Ea a considerat că « atât timp cât partea interesată nu contestă [nu a contestat] [certificatul care atestă handicapul său] în fața Comisiei superioare de expertiză medicală conform dispozițiilor conform dispozițiilor legale, pe bună dreptate Curtea de Apel a considerat că el nu era îndreptățit să i se acorde drepturile prevăzute de ordonanța nr. 102/1999 ».

34. Ca urmare a hemoragiilor, reclamantul a fost din nou internat la serviciul de urgență a spitalului județean din Ploiești din 25 până în 30 martie

și din 10 decembrie până în 18 decembrie 2004. Din 29 mai până în 1 iunie 2005, el a fost internat la București la clinica de hematologie Colțea.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

35. Legea nr. 29/1990 asupra contenciosului administrativ

Articolul 1

« Orice persoană fizică sau juridică, care consideră că i s-a adus o atingere drepturilor sale, printr-un act administrativ sau prin refuzul nejustificat al unei autorități administrative de a răspunde la cererea sa referitoare la aceste drepturi, poate introduce în fața instanței competente o acțiune în anularea actului, în recunoașterea dreptului pretins și în repararea eventualului prejudiciu suportat »

Articolul 6

« Tribunalul procedează la judecarea acțiunii în procedură de urgență (...) »

36. Legea nr. 53/1992 asupra protecției speciale a persoanelor handicapate

Articolul 1

« Clasificarea într-una din categoriile de persoane handicapate care necesită o protecție specială este făcută printr-un certificat emis de Comisiile de expertiză medicală și de recuperare a capacității de muncă, funcționând pe lângă spitalele județene (...) »

Articolul 5

« Persoanele cu handicap au dreptul la următoarele:

a) asistență medicală și eliberarea gratuită de medicamente, (...) pentru cei al căror venit lunar este sub salariul brut minim garantat de Stat (...)

e) gratuitate la transportul public urban (...) și la transportul public interurban (...)

f) scutirea de cheltuieli legate de instalarea, transferul și abonamentul la serviciul telefonic (...)

37. Ordonanța de urgență a guvernului, nr. 102/1999 din 29 iunie 1999 asupra protecției speciale la angajarea persoanelor cu handicap, care înlocuiește legea nr. 53/1992

Articolul 2

« Clasificarea într-una din categoriile de persoane cu handicap care necesită o protecție specială (...) este atestată printr-un certificat emis de Comisiile [județene] de expertiză medicală a persoanelor cu handicap. »

Articolul 19

« (...) persoanele adulte care suferă de un handicap beneficiază de următoarele drepturi:

f) scutirea de la cheltuielile legate de instalarea, transferul și abonamentul la serviciul de telefonie (...)

g) gratuitate în transportul public urban (...)

h) gratuitate în transportul public interurban (...)

j) acordarea de asistență medicală conform dispozițiilor legii asupra asigurărilor sociale de sănătate și reglementărilor Ministerului Sănătății și ale Secretariatului de Stat pentru Persoanele cu Handicap. »

Articolul 25

« Comisiile de expertiză medicală a persoanelor cu handicap funcționează [începând cu 1 ianuarie 2000] pe lângă Birourile județene pentru persoanele cu handicap. »

DE DREPT**I. ÎN LEGĂTURĂ CU PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE**

38. Reclamantul pretinde dubla încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție. El se plânge, pe de o parte, de grava în Justiție a procedurii în contencios administrativ care a dus la hotărârea din 4 noiembrie 2003 a Curții Supreme de Justiție. El se plânge, pe de altă parte, de durata acestei proceduri. Articolul 6 § 1, în partea sa relevantă, are următorul conținut :

« Orice persoană are dreptul ca acțiunea sa să fie audiată în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de un tribunal (...) care va decide (...) în contestațiile asupra drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...) »

A. În legătură cu echitatea procedurii*1. Tezele părților*

39. Reclamantul se plânge de o încălcare a dreptului său la un proces echitabil prin aceea că instanțele interne au respins arbitrar cererea sa de daune și interese, interpretând în mod eronat obiectul acțiunii sale.

40. El subliniază că tribunalele au respins cererea sa pe motiv că el nu a contestat certificatul care atestă handicapul de care el suferea și că el nu a solicitat reclasificarea în categoria persoanelor care suferă de un handicap mai grav pentru a beneficia astfel de drepturi mai largi. Ori, acțiunea sa viza condamnarea autorităților la daune și interese pentru suspendarea drepturilor prevăzute de legea nr. 53/1992 pentru handicapul care i-a fost recunoscut prin certificatul din 26 octombrie 1998, dintre care, în special dreptul la asistență medicală gratuită. El adaugă că nu a solicitat în nici un mod alte drepturi, mai mari, decât cele prevăzute pentru handicapul său, și că nu avea nici un interes să conteste certificatul sus-menționat și să solicite reclasificarea dat fiind faptul ca certificatul în cauză corespundea realității handicapului său în acea perioadă.

41. Guvernul susține că procedura a respectat pe deplin garanțiile unui proces echitabil. El consideră că instanțele interne, respingând cererea de daune și interese pe motiv că reclamantul nu a contestat clasificarea sa în categoria sa de persoane atinse de un handicap de grad doi, au răspuns plângerii reclamantului așa cum a fost formulată în cererea sa inițială.

2. Punctul de vedere al Curții

42. Curtea amintește de la bun început că sarcina sa nu este aceea de a analiza erorile de fapt sau de drept pretins comise de o instanță internă, interpretarea legislației interne revenind în primul rând autorităților naționale, și în special judecătoriilor și tribunalelor (*Cauza Tejedor García împotriva Spaniei*, hotărârea din 16 decembrie 1997, *Culegerea de hotărâri și decizii* 1997-VIII, § 31, p. 2796 și *Cauza García Ruiz împotriva Spaniei* [GC], nr. 30544/96, § 28, CEDH 1999-I).

43. Cu toate acestea, Convenția nevizând la garantarea drepturilor teoretice sau iluzorii ci a drepturilor concrete și efective, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile părților sunt într-adevăr «audiate», adică, examinate legal de tribunalul sesizat. În acest sens, Curtea amintește că îndeplinirea sarcinii pe care o au tribunalele de a motiva deciziile lor poate varia în special în funcție de natura deciziei. Chestiunea de a ști dacă un tribunal nu și-a îndeplinit obligația sa de a face o motivație, care decurge din articolul 6 din Convenție nu poate fi analizată decât în lumina circumstanțelor speței.

Fără a solicita un răspuns detaliat la fiecare argument al reclamantului, această obligație presupune, totuși, că partea vătămată să se poată aștepta la un răspuns specific și explicit cu mijloace decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (v., *Cauza Ruiz Torija și Hiro Balani împotriva Spaniei*, hotărârile din 9 decembrie 1994, seria A nr. 303-A și 303-B, p. 12, §§ 29 și 30, și pp. 29 și 30, §§ 27 și 28).

44. În speță, Curtea observă că în cererea sa inițială, reclamantul a reclamat în mod expres daune și interese cifrate la 1 196 422 200 ROL pentru refuzul de acordare a drepturilor conferite de legea nr. 53/1992 categoriei de

persoane atinse de un handicap de gradul doi, din care făcea parte. În acest sens, Curtea constată că apartenența reclamantului la categoria persoanelor suferind de un handicap de gradul doi nu este contestată.

45. Curtea de Apel a respins cererea sa pe motiv că el nu a contestat prin căile legale certificatul din 26 octombrie 1998 care i-a recunoscut un handicap de gradul doi. Ea i-a propus de asemenea să solicite autorităților administrative revizuirea clasificării sale solicitând înscrierea sa într-o categorie de handicap mai grav pentru a putea beneficia de drepturi mai largi.

46. În continuare, Curtea constată că, în ceea ce privește recursul reclamantului care reproșa curții că a comis o eroare în chestiunea interpretării obiectului acțiunii sale având în vedere că el nu a solicitat niciodată drepturi mai largi decât cele acordate persoanelor atinse de un handicap de gradul doi, Curtea Supremă de Justiție s-a mărginit să reia argumentația curții de apel, și anume, că reclamantul nu putea beneficia de dispozițiile ordonanței nr. 102/1999, care a înlocuit legea nr. 53/1992, în măsura în care el nu a contestat certificatul sus-menționat.

47. Guvernul consideră că nu este vorba aici despre o eroare din partea instanțelor interne ci de un răspuns bazat de examinarea plângerilor pe care reclamantul le-a făcut în cererea sa inițială.

48. Curtea nu este convinsă de această argumentație. În speță, ea constată că nici curtea de apel și nici Curtea Supremă de Justiție nu s-au pronunțat pe fondul cererii de daune și interese, ci ele au respins-o pe unicul motiv că reclamantul nu a contestat clasificarea sa în categoria persoanelor atinse de un handicap de gradul doi.

49. Ori, Curtea constată că reclamantul nu a încetat să reclame, atât în cererea sa inițială, cât și în concluziile pe care le-a formulat ulterior, prin care solicita să i se recunoască drepturile acordate de legea nr. 53/1992 persoanelor atinse de un handicap de gradul doi. În afară de aceasta, el și-a întemeiat în mare parte recursul său în fața Curții supreme pe faptul că respingerea cererii sale era rezultatul unei erori asupra obiectului acțiunii sale. Ori, acest mijloc nu a primit nici un răspuns din partea Curții supreme.

50. Având în vedere incidența decisivă a acestui mijloc, Curtea consideră că solicita din partea Curții supreme un răspuns special și explicit. În lipsa unui astfel de răspuns, este imposibil să se știe dacă instanțele interne au neglijat pur și simplu să examineze conținutul plângerii referitoare la acordarea de daune și interese sau dacă respingerea sa era rezultatul unei erori evidente de apreciere a obiectului acțiunii (v., *mutatis mutandis*, Cauza Ruiz Torija și Hiro Balani, menționați mai sus, p. 12, § 30 și p. 30, § 28 și Cauza Dulaurans împotriva Franței, nr. 34553/97, § 38, 21 martie 2000 și Cauza Liakopoulou împotriva Greciei, nr. 20627/04, § 23, 24 mai 2006).

51. În lumina celor de mai sus, Curtea conchide că speța reclamantului nu a fost audiată în mod echitabil.

În consecință, a existat o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție.

B. Referitor la durata procedurii

52. Guvernul susține că procedura avea o anumită complexitate având în vedere necesitatea de a efectua o expertiză medicală. El subliniază de asemenea că comportamentul reclamantului a contribuit la prelungirea procedurii deoarece el a solicitat de mai multe ori amânarea termenelor. În consecință, el consideră că nici o întârziere nu poate fi imputată instanțelor interne.

53. Reclamantul susține că durata procedurii a ignorat principiul «termenului rezonabil » și insistă asupra faptului că, respectiv, conflictul de competență dintre curtea de apel și tribunalul județean a cauzat o întârziere considerabilă în cursul căreia starea sa de sănătate s-a degradat considerabil.

54. Curtea amintește că, respectiv, caracterul rezonabil al duratei unei proceduri se apreciază conform circumstanțelor cauzei și având în vedere criteriile consacrate de jurisprudență, în special complexitatea cauzei și comportamentul reclamantului sau reclamanților ca și cel al autorităților competente (v., printre multe altele, Cauza *Frydlender împotriva Franței* [GC], nr. 30979, § 43, CEDH 2000-VII). Într-o ipoteză cum este cea a speței, Curtea consideră că miza litigiului pentru cel interesat trebuie atunci să aibă un rol decisiv în aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurii. Într-adevăr, se solicită o diligență specială din partea autorităților atunci când reclamantul este atins de o boală gravă și incurabilă și când starea sănătății sale se degradează rapid (v., *mutatis mutandis*, Cauza *X. Împotriva Franței*, hotărârea din 31 martie 1992, seria A nr. 234-C, §§ 32 și 47 ; Cauza *C.K. împotriva Franței*, nr. 57753/00, § 14, 19 martie 2002).

55. În speță, Curtea constată că perioada de analizat a început la 30 noiembrie 2000, dată la care reclamantul a sesizat curtea de apel din Ploiești și s-a terminat la 4 noiembrie 2003, dată a hotărârii definitive a Curții Supreme de Justiție. Ea a durat deci mai mult de doi ani, perioadă în care instanțe de două grade s-au pronunțat în fondul cauzei.

56. Curtea consideră că speța nu prezintă o complexitate deosebită, susceptibilă de a explica durata procedurii. În ceea ce privește expertiza medicală al cărei obiect era să stabilească starea de sănătate a reclamantului, Curtea constată că misiunea încredințată serviciului medico-legal municipal era pur tehnică și relativ simplă. În consecință, Curtea consideră că împrejurarea că această expertiză a fost considerată utilă de curtea de apel nu este suficientă pentru a demonstra că speța era complexă, așa cum Guvernul susține (v., *mutatis mutandis*, Cauza *C.K.*, menționată mai sus, § 14).

57. În ceea ce privește amânările solicitate de reclamant, Curtea constată că întârzierea cauzată de acestea este de cca. cinci luni și că acestea au fost solicitate exclusiv pentru a-și pregăti apărarea sau datorită stării sale de sănătate.

58. În ceea ce privește întârzierea totală a procedurii, cu toate că, la o primă vedere nu pare nerezonabilă, Curtea observă că o întârziere de mai

mult de un an este imputabilă erorilor curții de apel din Ploiești și tribunalului județean din Prahova, care și-au trimis reciproc cauza până când, prin hotărârea din 21 noiembrie 2001, Curtea supremă a stabilit competența de a statua în fondul litigiului în favoarea curții de apel.

59. Curtea relevă de asemenea că procedura în fața Curții supreme a durat mai mult de un an, duratele dintre introducerea recursului, la 8 august 2002 și prima audiere, la 25 februarie 2003, ca și dintre audierea din 27 mai și cea din 21 octombrie 2003, fiind deosebit de lungi datorită urgenței cauzei având în vedere boala reclamantului, fapt care trebuia să fie cunoscut de Curtea supremă.

60. Având în vedere faptul că în cursul procedurii, starea de sănătate a reclamantului s-a degradat grav iar autoritățile trebuiau să dea dovadă de o mare diligență (v., *mutatis mutandis*, X., menționat mai sus, § 47 și Cauza C.K., menționată mai sus, § 14), Curtea a conchis că durata procedurii în cauză este prea mare.

Pe cale de consecință, a existat o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție.

II. ÎN LEGĂTURĂ CU APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

61. În conformitate cu articolul 41 din Convenție,

« În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocolelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții vătămate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. »

A. Daune

62. Reclamantul pretinde ca prejudiciu material și moral o sumă globală de 54 417 Euro (EUR), ca și plata lunară a sumei de 300 EUR reprezentând costuri și cheltuieli necesare pentru a beneficia de o asistență zilnică având în vedere agravarea handicapului său.

63. Guvernul contestă aceste pretenții, pe care le consideră prea mari. De altfel, el susține că nu există nici o legătură directă între preținsele încălcări și preținsele prejudicii materiale și morale.

64. Curtea relevă că unica bază de reținut pentru acordarea unei satisfacții echitabile este, în speță, faptul că reclamantul nu a putut beneficia în fața instanțelor interne de garanțiile articolului 6. În special, Curtea a conchis în speță la o încălcare a numitei dispoziții, pe de o parte, datorită faptului că respingerea cererii de daune și interese nu era motivată conform legii și, pe de altă parte, datorită duratei procedurii. Ea nu poate desigur să speculeze

asupra a ceea ce ar fi fost suma alocată dacă instanțele interne ar fi acceptat cererea de compensație a reclamantului, dar nu consideră nerezonabil să considere că persoana interesată a suportat o reală pierdere a șanselor pentru care constatarea încălcării Convenției nu este suficientă pentru remediere (*mutatis mutandis*, Cauza *Yiarenios împotriva Greciei*, nr. 64413/01, § 27, 19 februarie 2004).

65. Statuând în echitate, așa cum solicită articolul 41, Curtea îi atribuie reclamantului suma de 6 000 EUR cu titlu de daune morale.

B. Cheltuieli de judecată

66. Reclamantul solicită rambursarea onorariilor și cheltuielilor suportate în fața instanțelor interne și în fața Curții, pe care le evaluează la 4 405 EUR. El prezintă o copie a convenției de onorarii pe care a încheiat-o cu avocații săi în fața Curții, în temeiul căreia le-a 800 000 lei românești.

67. Guvernul nu se opune ca o sumă care corespundă cheltuielilor necesare legate de procedura internă și de cea în fața Curții să fie atribuită reclamantului.

68. Curtea amintește că având în vedere articolul 41 al Convenției pot fi rambursate doar cheltuielile stabilite a fi fost efectiv suportate, care corespundeau unei necesități și care sunt într-o sumă rezonabilă (v., între altele, Cauza *Nikolova împotriva Bulgariei* [GC], nr. 31195/96, § 79, CEDH 1999-II).

69. În speță, Curtea constată că singurul act justificativ prezentat de reclamant este convenția de onorarii sus-menționată. În ceea ce privește costurile procedurii în fața instanțelor interne, deși nu prezintă dovada, Curtea consideră că reclamantul a angajat în mod necesar cheltuieli cu ocazia acestei proceduri.

70. Având în vedere elementele de care dispune, criteriile sus-menționate, ca și circumstanțele specifice ale cauzei, Curtea consideră rezonabil să-i atribuie reclamantului suma de 500 EUR pentru toate cheltuielile.

C. Dobânzi moratorii

71. Curtea consideră adecvat să bazeze rata dobânzilor moratorii pe rata dobânzii simple de întârziere egală cu dobânda minimă pentru împrumut acordată de Banca centrală europeană majorată cu trei procente.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA,

1. Hotărăște că a existat o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție în ceea ce privește echitatea procedurii;

2. *Hotărăște că a existat o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție în ceea ce privește durata procedurii;*
3. *Hotărăște*
 - a) *că Statul pârât trebuie să-i plătească reclamantului, în termen de trei luni începând de la data la care hotărârea va fi devenit definitivă conform articolului 44 § 2 din Convenție, 6 000 EUR (șase mii de euro) ca daune morale și 500 EUR (cinci sute de euro), cheltuieli;*
 - b) *că sumele în cauză vor fi plătite în moneda locală a Statului pârât la cursul de schimb aplicabil la data plății la care se adaugă orice sumă care poate fi datorată cu titlul de impozit;*
 - c) *că începând de la expirarea numitului termen și până la data plății, aceste sume vor fi majorate cu dobânda simplă de întârziere egală cu dobânda minimă pentru împrumut acordată de Banca centrală europeană majorată cu trei procente;*
4. *Respinge cererea de satisfacție echitabilă pentru surplus.*

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 15 martie 2007 în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din regulamentul Curții.

Santiago QUESADA
Grefier

John HEDIGAN
Președinte